

प्रतिस्त्रोतसोमहानद्यःविपरीतप्रवाहाः विभक्तिलोपआर्षः विशेषणंविशेष्येणबहुलमितिसमासोवा क्रियाविशेषणंवा कूपाजलाशयाःकूर्दतिक्रीडंतिवातैःक्षुभ्यंतइत्यर्थः॥३४॥अनयंअनीतिफलं ॥ ३५॥
महोल्काभिःदीपाभावात्शणकाष्ठज्वालयात्रौविनिःसृत्यगृहाद्वहिर्निर्गत्य ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ महाशब्दः क्रियतइतिशेषः महाभूताःवृद्धीभूताः अभूततद्भावेमहच्छब्दाद्भवतौपरेडाच् मर्यादामुल्लंघितवंतइवे
त्यर्थः ॥ ३८ ॥ अशनीभिः अशनिर्द्वयोरितिकोशात्स्त्रीत्वं ॥३९॥४०॥४१॥४२॥ शिखराणांद्रुमायाणां शिखरोत्तीद्रुमायेचेतिमेदिनी ॥ ४३ ॥ पक्वापकेति विनाशाभिमुखानांपरस्परंयुद्धमिति पक्षं

प्रतिस्त्रोतोमहानद्यःसरितःशोणितोदकाः ॥ फेनायमानाःकूपाश्चकूर्दंतिवृषभाइव ॥ ३४ ॥ पतंत्युल्काःसनिर्घाताःशक्राशनिसमप्रभाः ॥ अद्यचैवनिशां
व्युष्टामनयंसमवाप्स्यथ ॥ ३५ ॥ विनिःसृत्यमहोल्काभिस्तिमिरंसर्वतोदिशं ॥ अन्योन्यमुपतिष्ठद्विस्तत्रचोक्तंमहर्षिभिः॥ ३६ ॥ भूमिपालसहस्राणांभूमिः
पास्यतिशोणितं ॥ कैलासमंदराभ्यांतुतथाहिमवताविभो ॥ ३७ ॥ सहस्रशोमहाशब्दःशिखराणिपतंतिच ॥ महाभूताभूमिकंपेचत्वारःसागराःपृथक् ॥ वे
लामुद्वर्त्तयंतीवक्षोभयंतोवसुंधरां ॥ ३८ ॥ वक्षानुन्मथ्यवांत्युग्रावाताःशर्करकर्षिणः ॥ आभग्नाःसुमहावातैरशनीभिःसमाहताः ॥ ३९ ॥ वक्षाःपतंतिचैत्या
श्चग्रामेषुनगरेषुच ॥ नीललोहितपीतश्वभवत्यग्निर्दुतोद्विजैः ॥ ४० ॥ वामार्चिर्दुष्टगंधश्चमुंचन्वैदारुणंस्वनं ॥ स्पर्शागंधारसाश्चैवविपरीतामहीपते ॥ ४१ ॥
धूमंध्वजाःप्रमुंचंतिकंपमानामुहुर्मुहुः ॥ मुंचंत्यंगारवर्षेचभेर्यश्चपटहास्तथा ॥ ४२ ॥ शिखराणांसमृद्धानामुपरिष्ठात्समततः ॥ वायसाश्चरुवंत्युग्रंवामं
डलमाश्रिताः ॥ ४३ ॥ पक्वापकेतिसुभृशंवावाश्यंतेवयांसिच ॥ निलीयंतेध्वजाग्रेषुक्षयायपृथिवीक्षितां ॥ ४४ ॥ ध्यायंतःप्रकिरंतश्चव्यालावेपथुसंयुताः ॥ दी
नास्तुरंगमाःसर्वेवारणाःसलिलाश्रयाः ॥ ४५ ॥ एतच्छ्रुत्वाभवानत्रप्राप्तकालंव्यवस्यतां ॥ यथालोकःसमुच्छेदंनायंगच्छेतभारत ॥ ४६ ॥ वैशंपाय
नउवाच पितुर्वचोनिशम्यैतल्लूतराष्ट्रोब्रवीदिदं ॥ दिष्टमेतत्पुरामन्येभविष्यतिनरक्षयः ॥ ४७ ॥ राजानःक्षत्रधर्मेणयदिवध्यंतिसंयुगे ॥ वीरलोकंसमा
साद्यसुखंप्राप्स्यंतिकेवलं ॥ ४८ ॥ इहकीर्तिंपरेलोकेदीर्घकालंमहत्सुखं ॥ प्राप्स्यंतिपुरुषव्याघ्राःप्राणांस्यत्कामहाहवे ॥ ४९ ॥ वैशंपायनउवाच एवं
मुनिस्तथेत्युक्त्वाकवींद्रोराजसत्तम ॥ धृतराष्ट्रेणपुत्रेणध्यानमन्वगमत्परं ॥ ५० ॥

शयेनशब्दंकुर्वति ॥ ४४ ॥ प्रकिरंतःशक्रन्मूत्रमितिशेषः व्यालाःदुष्टहस्तिनः सलिलाश्रयाःअत्यंतप्रस्वेदयुक्ताः ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ मुनिःएवंतथेत्युक्तेतिसंबंधः धृतराष्ट्रेणहेतुना तद
र्थमित्यर्थः ध्यानंचितां ॥ ५० ॥